

Terug naar de essentie

Inmiddels heeft Arturia al haar Keylab Essential controllerkeyboards een derde upgrade gegeven. De uitvoering met 88 toetsen was daarbij als laatste aan de beurt en die heet dan ook voluit Keylab Essential 88 mk3.

door **Peter van Leerdam**
peter-vl@interface.nl

Arturia is inmiddels een gevestigde naam als het gaat om studio hard- en software. Denk aan de fameuze V-collectie met software-emulaties van 's werelds meest iconische synthesizers, de Fuse range audio-interfaces en hun uitstekende hardwaresynthesizers, zoals de Matrix-, Mini- en MicroBrute. Maar ook hun productlijn met controllers is aanzienlijk; variërend van compacte sequencing controllers tot uitgebreide masterkeyboards met volledig pianoklavier en alle denkbare pads en faders. De Keylab Essential-serie zit hier ongeveer tussenin en biedt een wat scherper geprijsd alternatief voor de luxe Keylab-serie. Net als vorige keer (zie onze review in Interface 239) testen we de meest uitgebreide van de drie varianten; De Keylab Essential 88.

Hybride gevoel

Het is een *trip down memory lane* als we de doos met deze controller onze teststudio in dragen. Met iets meer dan 7kg is deze Keylab zeker geen zwaargewicht. We hebben een wit test-exemplaar toegestuurd gekregen,

maar hij is ook in stemmig zwart verkrijgbaar. Qua ontwerp is de mk3 zeer vergelijkbaar met haar twee voorgangers. Zelfs de houtfineer zijkantjes zijn terug. De bovenste helft van het paneel is gevuld met diverse knoppen (weer meer dan bij de mk2, vanwege een aantal nieuwe functies), draaiknoppen (oftewel encoders), pads, faders en pitch- en modulatiewielen. De onderste helft wordt volledig in beslag genomen door het pianoklavier met 88 semigewogen, fullsize toetsen.

Zo'n klavier schreeuwt er natuurlijk om te worden uitgeprobeerd – zelfs zonder geluid – en dit stelt absoluut niet teleur. Waarschijnlijk is het aanslaggevoelige klavier identiek aan dat van de voorgangers, want het voelt nog steeds degelijk aan (geen goedkoop plastic, geen gerammel) en laat zich prettig bespelen. Arturia omschrijft de actie als 'hybrid synth-piano feel', en eigenlijk dekt deze term de lading bijzonder goed. Bij het bespelen van een synth- of orgelsound zouden zware, gewogen pianotoetsen zelfs in de weg kunnen staan van een flitsende solo of

scheurend Hammond-glissando. Enige nadeel blijft dat dit klavier nog steeds niet over aftertouch beschikt. Voor een veelzijdige, expressieve controller blijft het ontbreken van aftertouch een minpuntje.

Een aantal kleine verbeteringen vallen op. De encoder knoppen lijken iets strakker bevestigd; wat meer weerstand waardoor je meer controle hebt. De acht pads zijn een tikkie groter dan voorheen waardoor zelfs een snareroffeltje te doen is. De pitch- en modulatiewielen lijken ongewijzigd. Het formaat voelt nog steeds wat onwennig, evenals de feel van het pitchwiel.

Opgewaardeerd

We sluiten de Keylab aan op onze laptop met de meegeleverde usb2-kabel. De controller is volledig bus-powered en komt dan ook direct kleurrijk tot leven met een lichtshow die over alle pads en knoppen flitst. Die kleuren zijn overigens instelbaar via de te downloaden Midi Control Center-app, met keuze uit zestien kleuren.

We installeren wat van de meegeleverde software – er komt immers geen geluid uit de controller zelf – om te zien hoe de nieuwe functies ons bevalen. Als geluidsbron kunnen we kiezen uit Analog Lab Pro, de UVI Model D piano en The Gentleman upright piano van Native Instruments. De softwarebundel bevat tevens Ableton Live Lite, 2 maanden gratis LoopCloud en Melodics, een app om je pad en keyboard skills te verbeteren.

Met een lekker B3 orgeltje uit Analog Lab proberen we de functies uit, waaronder een aantal nieuwe. De eerste is de Midi Ch-knop waarmee je met een druk op de knop en een van de zestien gemarkeerde klaviertoetsen direct van midikanaal kunt wisselen. Daarnaast is het display flink verbeterd. Het grotere formaat met meer zichtbare functies zorgt voor meer controle en overzicht. Rechts van het display vinden we de nieuw Arp- en Scale-functies. Onder de Arp-knop zit een arpeggiator met veel standaard-functies – Rate, Mode, Swing, et cetera – die je van een arpeggiator mag ver-

wachten. Ook hier komt het grotere formaat van de display erg van pas. Met vier knoppen en het draaiwiel onder het display zijn alle parameters makkelijk te wijzigen, zonder dat je hiervoor uitgebreid in de handleiding hoeft te duiken.

Toonladder

De nieuwe Scale-functie is eveneens bijzonder praktisch. Stel, je zit in een jamsessie met geschoolde jazzmuzikanten en zij willen graag spelen in 'G Dorian', dan kies je gewoon deze toonsoort op je Keylab, waarna iedere toets op je klavier alleen noten uit deze

toonladder laat horen. Nooit meer een verkeerde noot dus. En de lijst met (exotische) toonladders is enorm: van Blues, Arabic, Gypsy, Japanese tot Lydian, Locrian en nog veel meer. In combinatie met de arpeggiator levert dit interessante, creatieve ideeën op.

Sowieso stroomlijnt deze controller je creativiteit. De integratie met de meegeleverde software zorgt voor een snelle workflow waarmee je gemakkelijk je favoriete daw kunt bedienen of een gekozen sound kunt editen met de negen faders en negen encoders op het frontpaneel. Alle handelingen worden ook direct zichtbaar in het display, waardoor je zelden nog een

blik op je computerscherm hoeft te werpen. Overall is goed over nagedacht, zo kunnen de negen faders en encoders op de 'mengtafel' dienen voor pan en volume. Je kunt de werking van de negen faders ook omkeren, waardoor het drawbars voor een Hammond orgel worden. En in de Midi Control Center app kun je nog veel meer configureren, zodat je met de faders zelfs een eq-curve kunt maken. De mogelijkheden zijn enorm.

Conclusie

Met de scherpe prijs van de mk2 leek het wel of je bij je aanschaf van een

stevig pakket software er een gratis controller bij kreeg. Dat gevoel is met een prijs van € 399,- voor de mk3 iets minder aanwezig, maar toch is het nog steeds een bijzonder scherpe prijs voor een buitengewoon volledig uitgevoerd controllerkeyboard met een uitstekend klavier en een fijne softwarebundel. In deze prijsklasse is er nauwelijks een beter alternatief te vinden, en dat is toch knap van Arturia. ■

INFO • prijs: € 399,-
• distributie: Pro Media Connect
• internet: arturia.com

SPECIFICATIES • usb/midi-keyboard
• 88 semigewogen toetsen • 8 pads,
9 faders, 9 encoders, daw transport-
buttons • Hold, Chord, Scale en Arpeg-
gio • pitch- en modulatiewiel
• lcd-display • compatible met
mcu/hui-control • kleur: wit en zwart
• gewicht: 8,2kg • afmeting: 126x26x-
7cm

aansluitingen

• midi-out • usb • expressiepedaal

inclusief software

• Analog Lab Pro • Ableton Live Lite
• UVI Grand Piano • Native Instruments
The Gentleman upright piano
• Melodics • Loopcloud (2 maanden
op proef)

HET OORDEEL

+ volwaardig klavier
+ bedieningsgemak
+ daw- en Analog Lab-integratie
– actie pitchwiel
– geen aftertouch

DE INTEGRATIE MET DE MEEGELEVERDE SOFTWARE ZORGT VOOR EEN SNELLE WORKFLOW